

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ladislavy Mentbergerové a soudců Mgr. Lucie Jackwerthové a Mgr. Zdeňka Váni ve věci

žalobců: **a) MUDr. Jiří J.**, narozený dne xxx
bytem xxx

zastoupený advokátem JUDr. Ing. Adamem Černým, LL.M.
sídlem Dřevná 382/2, 128 00 Praha 2

b) Cesem, s.r.o., IČO 26512505
sídlem Domkářská 20/2, 102 00 Praha 10

proti
žalované: **Libera Scientia s.r.o.**, IČO 08291004
sídlem Strážní 1345/22, 130 00 Praha 3

zastoupená advokátem Mgr. Ivo Kroužkem
sídlem Washingtonova 1599/17, 110 00 Praha 1

o určení neplatnosti smlouvy,

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 22. prosince 2020, č. j. 4 C 93/2020-88,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. ve vztahu mezi žalobkyní b) a žalovanou a ve výroku III. o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi žalobkyní b) a žalovanou zrušuje a věc se v uvedeném rozsahu vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně vztahu mezi žalobkyní b) a žalovanou určil „neplatnost smlouvy o nájmu prostoru sloužícího k podnikání datované 8. 8. 2019 uzavřené mezi žalobkyní b) jako pronajímatelkou a žalovanou jako nájemkyní, jejímž předmětem jsou místnosti o celkové výměře 201 m² v domě č. p. xxx, xxx, k. ú. xxx, obec Praha, specifikované zákresem v půdorysu I., II. a III. nadzemního podlaží v příloze smlouvy č. 1-3“ (výrok I.), ve vztahu mezi žalobcem a) a žalovanou žalobu zamítl (výrok II.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok III.).
2. Při podání žaloby (25.3.2020) za žalobkyni b) jednal MUDr. Jiří J., jeden ze dvou jednatelů oprávněných jednat za žalobkyni b) samostatně.
3. Dne 22. 5. 2020 druhá jednatelka žalobkyně b) MUDr. Anna J. udělila plnou moc pro zastupování v tomto řízení advokátce JUDr. Zdeňce Míkové, která podáním z téhož dne vzala podanou žalobu ze dne 25.3.2020 zpět.
4. Soud prvního stupně k uvedenému zpětvzetí žaloby nepřihlížel a po projednání věci rozhodl napadeným rozsudkem. V jeho odůvodnění uvedl, že vyšel z povahy předmětu řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

a z okolností případu, zejména z toho, že smlouvu, jejíž neplatnost je předmětem sporu, uzavřela za žalobkyni b) právě MUDr. J., a že žalobní tvrzení spočívají v konfliktu zájmů této jednatelky, která tak nemůže tuto právnickou osobu zastupovat. S odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2017, sp. zn. 21 Cdo 3918/2016, proto k jejím podáním nepřihlížel a nejednal s ní, ani s jí zvolenou advokátkou. Dodal, že nenastala ani situace předpokládaná ustanovením § 165 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“).

5. Soud prvního stupně zjistil, že žalobkyně b), společnost Cesem, s.r.o., má dva jednatele, MUDr. J. a MUDr. J., kteří jsou bývalí manželé, a vztahy mezi nimi nejsou dobré. Dne 8. 8. 2019 MUDr. J. za žalobkyni b) uzavřela spornou smlouvu o nájmu prostoru sloužícího k podnikání s žalovanou společností, jejíž jednatelkou a společnicí je Marianna M. J., dcera MUDr. J. a MUDr. J..
6. Po právní stránce soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalobce a) není v řízení aktivně legitimován, neboť není smluvní stranou sporné smlouvy. Dále dovodil, že žalobkyně b) je v řízení aktivně legitimována a má na požadovaném určení naléhavý právní zájem. Měl za to, že MUDr. J. porušila notifikační povinnost stanovenou v § 54 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), a že v době do splnění notifikační povinnosti neměla zastupovat společnost Cesem, s.r.o., při právním jednání s žalovanou, tj. se společností své dcery. Pokud tak přesto činila a zastupovaná společnost Cesem, s.r.o., její jednání napadla námitkou neplatnosti, je žaloba důvodná, bez ohledu na konkrétní smluvní podmínky. O nákladech řízení rozhodl podle úspěchu ve věci.
7. Proti výrokům I. a III. rozsudku soudu prvního stupně podala žalovaná včasné a přípustné odvolání, v němž soudu prvního stupně vytýkala vady řízení i nesprávné právní posouzení věci. Poukazovala na to, že nebylo postaveno najisto, který z jednatelů je oprávněn zastupovat žalobkyni b), a proto jí měl být ustanoven opatrovník. Také namítala, že žalobkyně b) nemá na určení neplatnosti smlouvy naléhavý právní zájem, a žaloba proto měla být zamítnuta. Nesouhlasila ani s tím, že by na danou věc mělo být aplikováno ustanovení § 54 odst. 1 zákona o obchodních korporacích, navíc v této části považovala závěry soudu prvního stupně za nepřezkoumatelné. Navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil, případně změnil.
8. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání a v jeho mezích napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že odvolání je důvodné, avšak nejsou podmínky pro konečné rozhodnutí věci z důvodu níže uvedeného (vada řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí věci).
9. Žalobkyně b) je společností s ručením omezeným, která má dva jednatele, MUDr. J. a MUDr. J., a oba jsou oprávněni jednat za ni samostatně. Jeden z nich, MUDr. J., podal za žalobkyni b) žalobu, druhý z nich, MUDr. J., ji prostřednictvím zvolené advokátky vzal zpět. Je evidentní, že mezi jednatelem žalující společnosti dochází k takovým rozporům, které znemožňují žalobkyni b) řádně činit za řízení procesní úkony. Pro úplnost lze dodat, že o rozporech mezi jednatelem svědčí i usnesení ze dne 10. 3. 2020, č. j. 6 Cmo 316/2019-158, citované soudem prvního stupně, jímž Vrchní soud v Praze určil neplatným rozhodnutí jediného společníka MUDr. Anny J. vydané v působnosti valné hromady společnosti Cesem, s.r.o., přijaté dne 27. 12. 2016, jímž odvolala MUDr. J. z funkce jednatele. Protože mezi jednatelem nedošlo k dodatečné dohodě o vedení soudního řízení a není zde žádná jiná osoba oprávněná za žalobkyni b) jednat, je namíste ustanovit jí opatrovníka podle § 29 odst. 2 o. s. ř. (srov. např. komentář k § 29 o. s. ř., in Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád. I., II., 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009).
10. Odkaz soudu prvního stupně na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2017, sp. zn. 21 Cdo 3918/2016, je nepřipadný, neboť v něm dovolací soud posuzoval skutkově odlišnou situaci, v níž vzhledem ke vstupu právnické osoby do likvidace a jmenování likvidátora soudem byl spor o to, zda má soud jednat se statutárním orgánem právnické osoby nebo s likvidátorem.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

11. Jelikož soud prvního stupně neustanovil žalobkyni b) opatrovníka, ačkoli nemohla před soudem sama vystupovat, zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Vzhledem k tomu, že za odvolacího řízení nemůže být zjednána náprava, odvolací soud, aniž nařídil jednání, rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení [§ 214 odst. 2 písm. d), § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř.].
12. Na soudu prvního stupně nyní bude, aby žalobkyni b) ustanovil k ochraně jejích zájmů opatrovníka a jeho prostřednictvím nejprve vyjasnil, zda žalobkyně b) hodlá vést soudní řízení či nikoli. Bude-li řízení pokračovat, je třeba, aby průběžně zkoumal, zda (objektivně) trvají důvody pro ustanovení opatrovníka - zda nedošlo ke změně poměrů a zda nadále platí, že právnická osoba nemůže před soudem vystupovat (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2020, sp. zn. 27 Cdo 616/2019). Pokud žalobkyně b) bude trvat na podané žalobě, pak soud prvního stupně zaměří svou pozornost především k otázce naléhavého právního zájmu na požadovaném určení.
13. V novém rozhodnutí soud prvního stupně rozhodne též o náhradě nákladů odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o. s. ř.). Právním názorem vysloveným v rozhodnutí odvolacího soudu je soud prvního stupně vázán podle § 226 odst. 1 o. s. ř.
14. Ve vztahu mezi žalobcem a) a žalovanou zůstal rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích II. a III., v části týkající se náhrady nákladů řízení ve vztahu mezi žalobcem a) a žalovanou, nedotčen (§ 206 odst. 2 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné [§ 238 odst. 1 písm. k) o. s. ř.].

Praha 20. září 2021

JUDr. Ladislava Mentbergerová v.r.
předsedkyně senátu